

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
a hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnepnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Olvasóinkhoz!

24-ik

évfolyamába lép az

„ELLENZÉK”

az új évvel.

E szép időt, hogy megértjük, kö-
szönhetjük első sorban azon programnak,
a melyben szent fogadást tettünk, hogy

Magyarország függetlenségeért

soha meg nem szününk munkálni, és
másod sorban olvasóink erkölcsi és
anyagi támogatásának, a melyekkel
immár huszonhárom esztendő óta szí-
vesek voltak megajándékozni.

Most, a huszonnegyedik év
küszöbén is csak arra kérjük olvasóinkat,
segítsenek meg a jövőben is, hogy

Magyarország függetlenségeért

továbbra is azokkal a nemes fegyve-
rekkel küzdhesünk, a melyeket a haza
iránti szent kötelesség és igaz meg-
győződés irányított mindig.

Nagyhangu ígéreket nem teszünk.
Elég, ha egyszerűen utalunk arra, hogy
lapunkat *megnagyobbítottuk* és minden
rovatát *igyekeztünk változatossá tenni*.

Az előfizetési feltételek — maradnak a régiék:

Egész évre 32 K.
Félévre 16 K.
Negyed évre 8 K.
Egy hónapra 3 K.

Előfizetni lehet bármely naptól
kezdve.

Krieghammer bukása.

Kolozsvár, decz. 23.

Krieghammer báró kilencz eszten-
dön volt közös hadügyminiszter. Hogy
ezalatt a kilencz esztendő alatt mennyire
növelte a katonaság harczképességét,
azt megítélni csak egy háboru esetén
lehetne. Azt azonban, hogy a nemzet
millióit marékka szorta a hadseregnek,
igen keservesen éreztük kilencz eszten-
dön keresztül. Mert Krieghammer báró

csak katona volt. A civil bagázsszal
mit sem törődött. Előtte a nemzet csak
eszköz volt arra, hogy a katonát ki-
tartsa, annak minden követelését telje-
sitse, s az erre irányuló költsékezésnek
ne legyen határa. A magyar nemzettől
tenger millióit követelt mindenkor, de
a hadsereg szellemének irányításánál
soha sem vette tekintetbe a nemzet
legjogosabb kívánatait sem. Neki kö-
szönhető, hogy a hadseregben a magyar
nemzeti szellem teljesen hiányzott, sőt
kiirtani törekedett.

Magyarországon a polgárság és
katonaság csaknem izoláltak él egymás
mellett. A komolyabb elem a katonasá-
ggal vajmi ritkán érintkezik. Csak
udvariasság és formalitás minden érint-
kezés anélkül, hogy polgárt és katonát
összinté érelem, és barátság fűzne össze.
Ez az általános elhidegülés abban a
katonai nevelésben és subordinációban
keresendő, melyet Krieghammer inau-
guralt s a melynek első sorban ő adott
lökést, még a delegációkban is, a hol
soha sem kereste a kontaktust a nem-
zeti érzülettel, de annál inkább rideg,
gögs katonai erőszakkal követelt.

Meglehet, hogy követeléseiben jó-
hiszemű volt s talán azt hitte, hogy a
katona harczképessége pusztán a lét-
számamelemben áll s nem szükséges an-
nak hazáját, nemzetét szeretnie; nem
szükséges annak hazája szabadságáért
lelkésülnie, de hogy ebben tévedett,
azt immár a világtörténelem számtalan
példával bizonyította. A volt hadügy-
miniszter ur azonban nemzeti érzést
nem ismert. Arról tudni sem akart,
hogy az államot végre is polgárok al-
kotják és tartják fenn és ha ezek a
polgárok leroskadnak egyszer a súlyos
terhek alatt, melyet az állam rak rájuk,
hát akkor hiába van meg a milliókat
felemészítő hadi létszám és katonai fel-
szerelés, mert az ország, a nemzet az
ellenség csapása nélkül vész el s nem
lesz kit védelmezzen a Krieghammer ur
fényesen felszerelt hadserege.

A volt hadügyminiszter urnak —
a mint már említők — nagy része van
abban, hogy a monarchiában csak
osztrák hadsereg létezik s a katonaság
semiféle instituciójában nincs egy
szemernyi magyar vonás. Ebben a
volt hadügyminiszter osztrákabb volt
az osztráknál, ugy annyira, hogy maga
Fehérváry — a kit pedig nem lehet
tulságos magyar érzelmekkel vádolni —
kénytelen volt bevallani, hogy a had-
ügyminiszter ur tuloz. Történt pedig
ez az eset a Hentzi-szobornak a kadét-
iskola udvarára való áthelyezése alkalmá-
val, a mikor az ünnepélyes aktus-

nál a legfelsőbb kéziratot olvasták fel,
a melyben az állott, hogy a növendé-
kek Hentziről vegyenek példát. Tehát
a magyar katonai növendékek előtt
példányképül álljon a magyar nemzet
ellensége a budavár ostrománál agyon-
lőtt Hentzi.

Mikor aztán a parlamentben ez a
sérelem interpelláció tárgyát képezte,
Fejérváry válaszában azt a kijelentést
tette, hogy azt a kéziratot „szerencsé-
sebben” is lehetett volna fogalmazni.

Ez mindenesetre érdekes és jellem-
ző, mert azt a kéziratot Krieghammer
ur fogalmazta, illetőleg ő ellenőrizte. —
Természetes tehát, ha ezt nem vette
jó néven sőt nehezítését fejezte ki Fe-
jérváry iránt, De míg ez a különben
óvatos nyilatkozat Fejérvárynak bizo-
nyos népszerűséget szerzett, Kriegham-
mernek sietette a bukását, amenyiben
nem kevésbé kedvelt emberrel állott
szemben, Ezt azonban a katonai körök
nem vették zokon sőt Krieghammer
Bécsben növekedett is, de az újabb ka-
tonai követelések, a melyek még a
Reichsráth hangulatát is ingerelték,
végre bukásához segítettek. Az örlít-
séggel volt már határos az a katonai
reform, a mit évről-évre Krieghammer ki-
gondolt. Még ha kudarcot vallott is egy,
vagy más kérdésben, — mint az újgyuk
kérdésénél is — akkor sem hagyott
fel követeléseivel s a katonai költség-
gektől remegő delegációkat — állan-
dóan zaklatta. Most aztán a végére ju-
tott. A póttartalékosok ügyében és az
ujonczlétszámnak általa kontemplált fel-
emelésében bukása ténynyé vált. Hiába
volt az udvar kegyencze, mert a két
állam parlamentje egyszerre zúdult el-
lene s ezzel szemben védelmet többé
az udvari körök sem nyújtottak. Igaz,
hogy mivel a parlamentek elé tarto-
zott a javaslat nem Krieghammer állta
közvetlen a tüzet, de a javaslatok ál-
tal felidézett vihar mégis őt söpörte el.

Hát csak menjen békével. Távo-
zását nem sajnáljuk, mert a hadsereg
nemzetellenes érületét első sorban neki
túlajdoníthatjuk. Nekünk ugyan, is-
merve a bécsi körök irántunk táplált
érzelmeit, nem sok kilátásunk lehet
arra, hogy a hadsereg szelleme ezentul
inkább fog simulni a nemzeti szellem-
hez, — mindazonáltal reméljük, hogy
talán az utód a népek tulságos meg-
terhelését nem fogja a végletekig fo-
kozni! De ez az utód bármilyen ka-
tonai politikát folytat is, minden esetre
számolni kell a magyar nemzet érzel-
meivel és a magyar nemzet jogos kí-
vánalmaival. Mert lehetetlen, hogy a
katonai követelések állandóan veszé-

lyeztessék a nemzet vagyoni existen-
ciáját és lehetetlen, hogy egy nemzet
millióit olyan hadseregbe pazarolja ál-
landóan, a mely érzelmeiben, nyelvében
és szellemében teljesen idegen.

Még nincs kiegyezés.

Ujabb tanácskozások.

A kiegyezés kérdése ma sincs közelebb
a megoldáshoz, mint volt az elutazás előtt.
A hosszas tanácskozás csupán annak a meg-
állapítására vezetett, hogy az ellentétek még
most is olyanok, melyek kiegyenlítése rend-
kívül nehéz. Még egy legutolsó, vagy leges-
legutolsó kísérletet tesz a két kormány, de
ehhez a legoptimistább gondolkodásu embe-
rek sem fűznek sok reményt. E kísérlet e
hét legvégén fog megtörténni, a mikor Széll
Kálmán miniszterelnök Lamsdorff gróf orosz
külgügyminiszter látogatására Bécsbe rándul.
A hivatalos Bud. Tud. a bécsi utról a kö-
vetkezőket jelenti:

Ugy látszik, hogy a két miniszterelnök
újabb találkozója szükséges ahhoz, hogy a
helyzet teljesen tisztázható legyen.

Más oldalról a következőket jelentik a
magyar miniszterek bécsi útjáról:

Széll miniszterelnök és Lukács pénzügy-
miniszter ugyszólván egész nap szakadatla-
nul tárgyalt az osztrák kormányjal a két
állam függő gazdasági kérdéseinek végleges
elintézése céljából. Abból a tényből, hogy a
tanácskozásokban a két állam miniszterelnö-
kei és pénzügyminiszterei vettek részt, s
hogy a magyar minisztereket Popovits Sándor
pénzügyminiszter tanácsos is elkísérte,
biztossággal következtethetjük, hogy a mai
tanácskozás pénzügyi politikai kérdések kör-
lül forgott, a melyekben különben igen nagy
eltérések forognak fenn a két kormány kö-
zött; erről a rendkívül hosszas és fárasztó
tanácskozások is tanuszkodnak.

A váru-várt megegyezést azonban a
mai nap sem hozta meg: a kiegyezést tető
aló juttatni a két kormánynak ma sem si-
került; egyetlen, de az előzmények után nem
is kicsinylendő eredmény az, hogy a tárgya-
lasokat nem hagyják abba, a további érin-
tekezés szála meg nem szakadtak, s így még
még mindig van valami kicsinyke remény
arra, hogy a megegyezés létre jöhet az év
vége előtt.

Széll Kálmán miniszterelnök Körbertől
és Böhm-Bawerk osztrák pénzügyminiszterrel
é szavakkal búcsúzott el:

— Ugy látszik, még egy összejövettel
lesz szükségünk, hogy a helyzet tisztázassék.
Félek, hogy a két kormány csak a helyze-
tet fogja tisztázni s nem a kiegyezést.

A végső tárgyalás alkalmasint a hét
végén lesz, mikor Lamsdorff gróf orosz

külgügyminiszter bécsi látogatása alkalmából
a magyar miniszterelnöknek már hivatalos
állása miatt is Bécsben kell lennie.

A bécsi tárgyalásokról igen illetékes
forrásból a következő szenzációs értesülése-
ket kapjuk:

Mikor a két miniszterelnök látta, hogy
tárgyalásuk eredménytelen maradt, alkotmá-
nyos szokás szerint, mindketten felaján-
lották tárcájukat az uralkodónak. Ezt
éppúgy megtette Széll, mikor a délelőti
tárgyalás befejezése után jelentést tett a ki-
rálynak. mint Körber, aki a Szélllel való má-
sodik tárgyalás után ajánlotta föl lemondá-
sát az uralkodónak. A korona azonban egyik
lemondást sem fogadta el, hanem kijelentet-
te, hogy mindkét miniszterelnöknek
meg kell maradnia helyén addig, míg
megegyezésre jutnak. Az uralkodó ki-
vánságának mindkét miniszterelnök enge-
delmeskedett és így újra fognak tárgyalni.
Ha azonban ezutal is a régi föltételekkel
lépnek föl, akkor a kiegyezés nem jöhet
létre.

A világcsalók elfogatása.

Ujabb részletek.

Humberték szomszédja.

A N. Fr. Presse madridi tudósítója be-
szelgetést folytatott Mugica madridi adótá-
nácsossal, a ki Humbertékkel egy házban
lakott. A két család lassanként egészen bi-
zalmas viszonyba jutott egymással, össze-
jártak és kis, családis jellegű estélyeket
rendeztek. Az improvizált multságokon
Humbert Éva, mint zongoraművész nő sze-
repelt, Daurignac Paula pedig francia da-
lakot és olasz kuplékat énekelt. Társalgás
közben a Humbert és Daurignac család tag-
jai azt beszélték, hogy Belgiából jöttek,
de nagyon jól érzik magukat Madridban és
alighanem állandóan ott maradnak. Mugicá-
né akkor is jelen volt, amikor a rendőrök
Humbertné elvezették. Humbertné ez alkal-
ommal érzékenyen búcsúzott el barátjától,
átölelte és egy csomagot nyomott a ke-
zébe, melyben 200.000 pezeta értékű spa-
nyol járadékot találtak. Mugica adótanácsos
az értékpapirokkal azonnal a rendőrségre
ment és azokat ott letétbe helyezte. Hum-
berték — mielőtt a rendőrség kopogtatására
a kaput kinyitották — mindenféle iratokat
égettek el; ezt persze nagy sebbel-lábbal
végezték és így megtörtént, hogy tévedés-
ből 6000 frank értékű bankjegyet is a tűzbe
dobtak. Humbertné leányával és Daurignac
Paulával a női börtönben egy közös czellába
zárták. Nagyon nyugodtan viselik magu-
kat, különösen Humbertné maga, a ki azzal
fenyegetődzik, hogy szenzációs leleplezé-
seivel új panama-affairet fog föloldozni.

A kiadatás.

A spanyol kormány késznek nyilatko-
zott a Humbert-család tagjainak azonnali
kiszolgáltatására. A Humberték kézrekeríté-

TÁRCZA.

Vidám perczek.

— Hory Béla könyvéről. —

Írta:

Gyalui Farkas.

Mintha kellemes, enyhe levendula illatot
érezne az ember, mikor elolvassa azt az
elbeszélés-kötetet, melynek czimlapján virá-
gok, mosolygó leányarcok, női fejek közt
Hory Béla névét látjuk. Levendula? Régi
módi illat, mondják. Én szeretem, nem oly
mesterségesen finom, mint az ujak, de szelíd
s üdít.

Sok vakmerőség van azonban Hory
Bélában, mint íróban. Ime, az újabb iro-
dalmi irányzatok forrongva hömpölyögnek
világszerte s egyik áramlat küzködik a má-
sikkal. Emitt az orosz egyszerű, a szó ne-
mesebb értelmében vett verizmus, élén leg-
újabb hadvezérével Gorkij-val, ott van a
Tolsztoj vallásos-szociális irányzata a szép-
litteratúrában. A francziáknál Zola iskolája,
Bourget hatalmas irányzata, mely szintén
társadalmi kérdéseket tárgyal nagy művé-
szettel s filozófiával. Más irányzat a régi
vidám gall, könnyed elbeszélő hangjával,
egyik ága a trágárságokig lesüllyed s Magyar-
országon ugyancsak mivelik, a királyi ügyész-
ségek szíves engedélyével. Ott van az an-
golos ünnepelt Kipling-je, ez a nagy poeta
a maga indiai színes képeivel, az angol ka-
tonai életet humorral rajzoló beszélyeivel,
halhatatlan Dzsungel könyvével, melyben az
indiai bozót állatvilága s egy közéjük jutott
emberfióka a szereplők — de tele van az

emberi szív rejtett vágyakozásával a ter-
mészethez, melytől a a civilizáció napról-
napra eltávolítja. Boldogabb-e érte? Másik
irány a fantasztikus regényeké. Wells már
a planeták lakóit szerepelteti, mások a jövő
időket jósolják meg, ismét mások lele-
ményes bűnügyi regényekkel izgattják, vagy
kísértetes történetekkel borzongatják olvasó-
ikat. A német litteratúrban az ifjú nemzedék
egy része szimbolizmus elnevezés alá rejti
romantikus irányzatát. Mások pedig szocia-
listák. Általában pedig az irodalom vala-
mennyi mestere s a legmagasabb színvona-
lann álló irányzatok a társadalmi kérdéseket
kapcsolják bele, művészi formában vegyítve
bele lélektanilag gondos, sokszor mesteri
alakjaik történetéhez a szegény ember baját,
szenvetését, a nő helyzetét, a gyermekeket,
munkásokat s ezer más kérdést az életből.
Nálunk Magyarországon pedig a lapok tár-
czái: a szépirodalom legfőbb piacsa s egyet-
len fogyasztási helye, a házasságtörő, ideges
asszonyokat, a szélesvállú férfiakat s a hu-
szártiszteket éneklük meg. A gentry még
gondtalanul kocsikázik e novellákban négyes
fogatain s agarszók. Pedig hol vannak már
azok a fogatok! S mennyi társadalmi kér-
désünket kellene s lehetne művészi, szép
formában felszínre hozni. Hát a nép élete,
melyet közvetlen s igazán tanulmányozni
hálás földadata, sőt kötelessége az íróknak.

A félkezünkön levő ujjainkon elszám-
láthatjuk azokat az íróinkat, a kik az elbe-
szélés mesterségét művészettel folytatva, a
hullámzó irodalmi irányok valamelyikében
nemzeti irányban haladnak. Ez egyetlen jo-
gos, életképes irányzat és iskola.

Most már e vázlat után, ismétlem, nem
vakmerőség-e, ha előlál egy élte javakorá-

ban levő férfi s minden igényre a halhatat-
lanság nélkül néhány történetet ír össze.
Egyszerű, vidám, néhol bohó történetek. Ka-
czagató ötletek, mulatságos helyzetek talál-
hatók ez elbeszélések, rajzok közt.

A tizenkét elbeszélés és rajz közül az
első A vörös szakállú zsidó, a Bach-korszak-
ból epizód. Egy veresszakállú zsidó nevelő,
a kit német szót tanítani fogadnak egy uri
házhoz — nyilván a szerző szülei házához.
— A gyerekek félnek a szakállas zsidótól,
a ki a német órákon „gyönyörű dolgokat”
mesél. Maga is résztvet a szabadságharc-
ban. A gyerekeknek Bemről, Kossuthról re-
gél. „Már a harmadik órán ölelben ültem —
mondja az elbeszélő. — Vörös szakállát simo-
gattam, míg ő a honvédekről beszélt.” A né-
met tanulás azonban gyengén megy. Egye-
bet nem tanultak tőle, mint azt, hogy elme-
netelekor köszönhettek neki: „Ich empfehle
mich Herr Wapler”. Egyszer két zsanár
jelenik meg s midőn a tanító „leglelkeseb-
ben beszélt a honvédek hősi küzdelméről”,
Wapler volt honvédet keresik, kezére vasat
tesznek s elhurcolják. A tanító pedig „bát-
ran állt ott. Minket gyöngéden megéskolt
és szívünkre kötötte, hogy a miket ő elbe-
szélt, ne feledjük el soha; de azért csak
tanuljunk meg németül is. Én zokogva kiál-
tottam:

— Ich empfehle mich Herr Wapler.”
Egyszerűségében szépen írott elbeszél-
lés. Van benne igazi humor: egy könny-
cepp, melyet a vidámság napsugara meg-
aranyoz.

Az arany fog a kisvárosi, falusi élet
vig, gunyoros rajza. Egyáltalán Hory a fa-
lusi, kisvárosi alakokat találóan és jellem-
zően tudja megrajzolni. Gunyolja, de szeli-
den, félzségségeiket. Ebben az egyletesít

csipkedti, sőt mondhatnám ostromozza is. A
corrector a kávéházi élet egy mulatságos
alakja. Hibales Sámuel írói törekvésekkel
megvert alak, a kinek története: — felesége
s ennek udvarlója révén a körjegyzőségbe
evez s földhöz csapja pennáját. A legatus-
ban melegséggel rajzolja a diákleletnek ezt
a már elhalványult, kedves részletét, vidám
kalandot szöve bele e derűs háttérbe. Szro-
pasek Holub története, mely a Bach-kor-
szakban játszódik, a mellett, hogy vidám, éle-
sen kigunyolja ama kor beamtereit. A bol-
dog írónak a kishivatalnok élet találó rajzával
mulattató történet. A programbeszéd de-
rűs, kedves történet. Mikor a chinai csá-
szárral utaztam kaczagató kaland a vona-
ton. A más feleségével pedig egész kis bo-
hózat. A többi történetek is vidámak. Való-
ban a könyv czime találó. Mert elmondhatni,
hogy a ki elolvassa, vidám perczeket tölt el.
Ez a vidámság olyan, hogy nem szégyenli
magát az ember utána, a mi gyakori eset
a sikamlós elbeszélések, darabok után.

A könyvnek tehát nyert póre van. A
szerzője legegyszerűbb eszközökkel dolgo-
zik. Szintzugy vigyáz arra, hogy még a stílja
is minél kevésbé divatos, új legyen, a he-
venes évek keresetlen, helyenként majdnem
fakó, de legalább soha sem izléstelen stílja.

Ne tegye le a tollát sem a tollat Hory
Béla. Családjában az irás mestersége nagy-
mányos. Magának is ez nem első műve s
beszély gyűjteménye. Atyja Hory Farkas, ko-
rának kedvelt poéta, a szerző testvére pe-
dig Gyarmathy Zsigáné, kinek e könyvet
ajánlotta, mindnyájunk által olvasott s be-
csült író, a kalotaszegi nép életének, alakjai-
nak, hivatott poétikus elbeszélője. S látam
már a harmadik generációnak, szorgalmas
fiának is nevét kisebb könyveken.

Ne tegye le a tollat szerzőnk, mert ket-
tős érdem ma s különösen Kolozsvárt vi-
dám, derűs történeteket írni.

A kinek e város sivar társadalmi viszo-
nyai, szívesen gyűlölködő emberei, teljesen
tönkre ment irodalmi élete közt még meg-
maradt a jövedve: annak elpusztíthatatlan
humoros vénája van. S a vidámság a mi sok
megsavyanodott, rideg emberünk közt való-
ságos gyógyyszer. Olvasztja a szívekbe rej-
lett, sok rossz indulatot.

A Leslie modelje.

A Gillian szerzőjétől.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.)

(12.)

IV.

Hosszu szünet állott be. Zilla Leslie-
né mellett térdelt. Fejét lehajtotta és az arcát
a két kezébe rejtette. Leslie-nének a szemei
könyvekkel teltek meg, a mint a szép büszke
lehajlott főre nézett és anyai gyöngédséggel
ölelte át a mellette térdelő alakot.

— Oh, édesem, mennyire busulok, hogy
ez a baj itt nálunk érte magát, mondá.

Zilla megcsókolta a kezét.

— Ne busuljon. Lássa, én nem bánom.
Néhány hétig tökéletes boldogságban része-
sültem — válaszolá Zilla. És én soha sem
reméltem, hogy képes legyen lemondani róla.
De most már látja kegyed, hogy miért
kel elmennem. Nem maradhatok ottan, hol
alkalmam van őt látni. Ez a küzdelem sokkal
keményebb. És ne feledd, hogy az anyám
sorsa, az anyám intése mindig előttem van.
Ó egy felette levőnek adta a szerelmét és
ámbar a házasságra lépett vele, vagy meg-
csalta, de elhittette vele, hogy törvényes neje,
de hamar reá unt, oly hamar, a hogy Félix
unna réám, mert szegény anyámnak a szép-
ségén kívül nem volt semmije és az soha

Folyó hó 14-étől 10 napig tartó teljesen olcsó árak mellett
kezdődőleg

Nagy zsebkendő, nyakkendő,
férfi ing kalap és

vásárt rendezek e fent nevezett cikkekben Oriási választé-
kom a legnagyobb gondnal és izléssel van össze válogatva.

Szabók és varrónók figyelmébe!

1 meter fulár bélyeg-ja. minőség csak ez alkalomra 14 fillér.
1 n er moire I. minőség 30 fillér.

derék és minden más béli hason árakban
Ugyanott a közvetlen szomszéd bolt kiadó.

tisztelettel

Püspöky M. J. és Szép-utca

sére kitűzött 125.000 frankon négy madridi rendőrfelügyelő osztozik. Humberték csak reggelként és délutánonként mozdultak ki hazulról, este sohasem.

Gyakran fogadtak látogatókat, szorgalmasan olvasták az újságokat és nagyon bőkezűek voltak. Hir szerint kedden Hendayba szállították a családát, a hol átadják majd a francia bíróságnak. Humbertné leányát, Evát, a kit szintén letartóztattak, minden valószínűség szerint azonnal szabadlábra fogják helyezni Franciaországban.

LEVELEK.

D.-Sz.-Márton, decz. 22.

Jótekonyság.

A téli hideg Dicsőszentmártonban is felkeltette az emberek áldozatkészségét. A jótekonyság és könyörület a meleg szobák lakóit, a terített asztalok boldog tulajdonosait elvezette a ruhátlan gyermekek közé, kik fáznak és éheznek, helyesebben *fáztak és éheztek.* Az állami elemi iskolák tantesztületének megkeresésére mintegy 30 nemeskeblű család ígért sorrendben ebédet 35 iskolás gyermeknek, kiknek még hideg malé is alig jutott naponként. Most pedig napról-napra tüdőb arczczal azt a jó meleg levest s azt az egészséges kenyérszeletet, melyhez hasonló a szülői hajlékban talánsoha, vagy pedig szerfelett ritkán élvezhetnének.

A jó étel mellé még meleg öltözetről is gondoskodott a humanizmus, mert e szegény gyermekeket, kiknek csaknem fele vidéki, jó meleg téli ruhával is ellátja az iskola.

A jótekonyságnak e gazdag forrását dicsőítette a decz. 21-én megtartott óvodai ünnep, az óvoda dús karácsonyfája.

Radnóti Ilona óvónő szerzett ez alkalommal is szép ünnepet az ó kisgyermek. A népes óvoda mindenik parányi tagja megkapta a hozzá illő karácsonyi ajándékot. A szegény szülők gyermekei itt is teljes öltözetet s azokonkívül játékszereket kaptak, a többiek pedig csak játékszereket, melyeket meg is érdemeltek, mert olyan szépen szavaltak, énekeltek, *viszáztak*, hogy ennek a látása is valódi gyönyörűség volt, miért az érdem méltán illeti a gyakorlott óvónőt.

Iparosok működése

Dicső-Szent-Mártonban.

Pár év óta Dicsőszentmárton iparosai között a kulturális élet egészen fellendült. Két éve szervezték az iparos önképzőkört, mely az önképzőkörti estély rendezésével minden két hétben kellemes időöltést nyújt az iparos közönségnek s hathatósan hozzájárul az iparos műveltségi fokának emeléséhez s igyekszik minden alkalommal a jóra-való iparos tekintélyét emelni.

Az önképzőkörrel párhuzamban működik az iparos dalkör is, mely az összes dalkörök, daleyeltek között eddig a legkitartóbbnak bizonyult. Tagjai, épen mint az önképzőkörnek, az önálló iparosok és az iparos segédek közül valók, kik józan gondolkodásuknak életrevalóságuknak adják szép jelét az által is, hogy karácsony másodnapján hangversenyyel összekötött táncszertélyt rendeznek, melyen Foris Vilma, Szalma Sándor szavalni fognak, Szücs István vig magánjelentet ad aló s a dalkör négy énekdarab-jal szerepel.

Még megemlítendő az ipartestület is, mely elhivatást csak úgy töltötte be, ha vezetősége nagyobb lelkesedéssel s több ügyszeretettel igyekszik jövőben munkálkodni tagjainak érdekeit illetőleg.

Kivándorlás.

Kis-Küküllő vármegyében is mind nagyobb arányú lesz a kivándorlás. Nem telik el hét, hogy tömeges jelentkezés ne fordulna elő. Most csak Amerika az egyetlen menedékhely. Itt hagyja kis gazdagságát, boldog

családi körét még az olyan is, kinek megélhetési módja biztosított. Igaz, hogy a sok szegény és jégvertes esztendő általában nyomort idézett elő, de a kivándorlóknak egyrészt kizárólag a bujtogatásból származott pénzszomj és gazdagodási vágy is vezérli. Ennek pedig semmiféle morális eszközzel utját többé állani nem lehet s így a hatóság, valamint a lelkesek és tanítók fáradozása a kivándorlás megakadályozása körül még sok ideig lesz meddő.

A karácsony történetéből.

A legszebb ünnep.

A kereszténységnek legszebb, legpoétikusabb ünnepe a karácsony, melyet már az első keresztények is nagy fényvel ünnepeltek meg. De az első keresztények jan. elsőjén tartották ezt az ünnepet, kezdetben a Vízkeresztel együtt s a görögök még ma is így ünnepelik. Csak akkor változott meg az ünnep ideje, amikor Gyula pápa szigorú kutatást rendelt el annak kiderítésére, hogy melyik napon született Jézus Krisztus. A kutatással megbízott tudósok december 25-ikét jelölték meg a születésnap gyanánt, egyttal azt is kiszámították, hogy Krisztus megkeresztelkedése január 6-án történt, harminczéves korában.

A karácsony megünneplésének történelmi adatai a második századból valók, amikor Commodus császár e napon fényes ünnepet rendezett s maga is megjelent a cirikusban, aranyporral telezsórt hajjal. De egy másik régi krónika szerint még előbb, már Pius Antonius idejében is voltak fényes karácsonyi ünnepek. A Krisztus utáni 137-dik évben ugyanis elrendelte Telesforus, hogy karácsony estéjén a nép istentiszteletre gyűljen össze és himnuszokat énekeljen. Diocletian, a közkatonából lett kegyetlen római császár idejében is megtartották a keresztények a karácsony ünnepét — szomorú krónika tanuskodik erről. A császár, amikor karácsony estéjén sétára indult, észrevette, hogy egy templom tete van buzgóan imádkozó keresztényekkel. Nyomban parancsot adott szolgáinak, hogy zárják be a templomot, azután gyűjtsék fel. Ugy történt s több mint 300 keresztény lett a lánogok martalékává. Himnuszokat énekelve várták halálukat a lángok között.

Európa különböző országaiban mindenféle dárídóval kötötték össze régente a karácsony megünneplését. Ezek a dárídók nagyon emlékeztettek a római szaturnáliákra. Különösen Angolországban voltak érdekes karácsonyi dárídók, mely alkalommal egy zenebona-mestert választottak ki tizenkét napig kórlátlan hatalommal birt az ünnepség vezetésében a kötelessége volt, hogy a lakomákat és különböző mulatságokat mindeuféle tréfával és csintalansággal fűszerezze. Az ilyen zenebona-mestert, ha ideje letelt, a király a Whitehallban lovagrá tette, de neki is joga volt arra, hogy valamelyik hívét ebben a kitüntetésben részesítse. Még Shakespeare idejében is megvolt ez a szokás.

Szent Miklós napjának is nagy szerepe volt régen a karácsonyi ünnepek között; e napon, december 6-án választották az úgynevezett gyermek-püspököt, aki huszonkét napig uralkodott. Aprószentek napján teljes ornatásban megjelent a gyermek-püspök a templomban és segédkezett az istentiszteletnél; sőt néha még prédikációt is mondott s megáldotta a híveket. Szent Miklósnak, a gyermekek védőszentjének emlékeztetése való ez a ceremónia. Érdekes legenda fűződik Szent Miklós tiszteletére. Mysurai püspök volt a gyermekek pátronusa s egy ízben megálmodta, hogy a városabeli fogadók meggyilkolt két gyermeket, husakat beszóta és el akarta adni. Miklós püspök másnap reggel felkereste a fogadóst, szemére lobbantotta bűnét, azután imát mondott a meggyilkoltak testrészei felett. S ime a szétदारabolt tagok újra egyesültek és az ifjak teljes épségben kerültek ki a szóz bődönből.

— Ha el akar menni, rögtön kell azt tenni, hogy a mostani leány elmenetele előtt betanithassa magát a kötelességeibe. Allosnem öreg asszony — körül belül ötven éves. Ó nagyon eszes és művelt de nagyon beteges és néha napokig nem képes olvasni vagy írni. Tehát egy olyan értelmes leányra van szüksége, a ki tényleg inkább társalgónéja legyen, mint szobaleánya. Zilla, én azt gondolom, hogy ő magával meg lenne elégedve.

— Igyekeznél fogok azon. Oh, tölem telhetőleg igyekeznél fogok! — kiáltá Zilla. És mikor mehetek?

— A jövő héten, ha tetszik.

— Minél előbb, annál jobb.

Zilla felemelte az arcát és megcsókolta azokat a vékony fehér ujjakat, melyek a haját oly gyöngyöden simogatták.

— Oh, kegyed milyen jó hozzám! Hogy tudjam jószágát valaha viszonzni! — zokogá a leány megtört hangon.

Lesliené nyájasan mosolygott.

— Gyermekek életének a megmentésért sokkal több hálaért tartozom én magának mint, hogy azt az adósságomat törlesztethetném, mondá. Nem tudom, hogy a férjem mit fog mondani, ha meghallja, hogy a modeljét el fogja veszíteni. Zilla, ő azt mondja, hogy maga a legjobb és türelmesebb model, aki valaha az ateliéjében megfordult. Maga soha sem fáradt és soha sem zúgódik bármilyen követelő a férjem. Zilla mit mondjak neki?

— Az igazságot — válaszolá Zilla, keserűséggel a hangjában. Mondja meg neki, hogy oly gyenge vagyok, hogy nem bízik magamban, hogy el kell mennem — igen. Ambár majd megszakad a szívem, a miért kegyedet és Teddét és ezt a kedves házat, hol oly boldog napokat töltöttem itt kell hagyni.

El kell mennem — suttogá a leány szenvedélyesen és ekkor az az ónuralom — melyet oly erősen igyekezett fentartani, elhagyta és keserves sírásban tört ki.

A karácsony napi szokásokban tünik ki legpoétikusabb módon az a mély vallásosság és szeretet, amelyet ez ünnep a hívők lelkében kelteni szokott. A karácsonyfa kedves szokásának mély értelme is van — eredetileg az örökélet fáját jelképezi, mert az örözdől fenye a feltámadásra emlékeztet s az életnek a halál felett való diadalát jelenti. Kedves karácsonyi szokás a betlehemi járás is, amely nálunk rég idők óta szokásban van, különösen a Felvidéken és az Alföldön. Összeáll egy csapat gyermekspásztornak, püspöknek, angyalnak öltözve viszi a betlehemet, meg a jászol-t az ünnepi hangulatban összegyűlekezett családokhoz, s verses párbeszédet mondanak Jézus születéséről, meg himnaszokat énekelnek, amelyek olyan fenségesek a maguk egyszerűségében. A mi népköltészetünk különösen gazdag az ilyen betlehemi pásztor-játékokban.

Kevesen tudják, hogy a betlehemet a híres assisi Szent Ferenc találta ki. Feljegyezték róla a régi egyházi krónikások, hogy 1223-ik esztendő karácsonyán állította fel az első betlehemet, a pápa engedelmével, Brescia mellett. A hívőknek nagy tömege zarándokolt akkor a szabad ég alatt felállított betlehem-jászolhoz, melynek hamarosan híre futott az egész keresztény világban s megteremtette a betlehem-járást szokását. Érdekes, hogy a mult században maga az egyház kezdte üldözni ezt a szokást és pedig abból az okból, hogy terjeszti a babonáságot. A mainzi érsek még pástorleveget is adott ki ellene. De a tilalom nem használt, habár egy időre el is nyomta a betlehemjárást szokását. Manapság már senki nem tesz óvat a betlehemek ellen, akik ma éjszaka is buzgóan énekeltek himnuszaikat a világ minden részében.

Két halott emléke.

Az olasz-liszikai Galeotto.

A mult héten velünk együtt az összes lapok egy megrövidített szerelmi tragédiáról adtak hírt, a melynek mindkét áldozata kint fekszik már az olasz liszikai temetőben, annak a kis helységnek pihenő kertjében, a hol életüket a falun-városon egyaránt megjelenő Galeotto szétronsolta. Most ennek a történetnek hiteles elbeszélését találjuk le írva a Magyarországon s így szól:

Széky Margit, kolozsvári születésű 22 éves római kath. tanítónő — már második éve volt alkalmazva az olaszliszikai róm. kath. hitfelekezeti iskolában — mint okleveles tanítónő, s fél éve, hogy jegyet váltott Ujj Sándor erdőbényei volt aljegyzővel, Ujj István ladmozsi ev. ref. lelkész fiával.

Széky Margit a liszikai körökben számtalanszor panaszkodott Gecei Lajos r. k. lelkész nem ildomos eljárása ellen, aki nézete szerint azért, mert vőlegénye református, őt folyton üldözte. Kiseb-nagyobb bosszantásokkal keserítette életét.

Legutóbb pedig egy iskolaszéki gyűlésben a tanító szobájának közvetlen mellette levő tanterembe, úgy hogy azt a nő is tisztán hallhatta, az egész iskolaszék előtt, irányatos érök hangu előterjesztésben azzal lepte meg a leginkább földműves, szőlőnapszámos, fuvaros és iparos osztályból álló iskolaszék tagjait, hogy a tanítónő egy nevét ajkára nem vevő fiatal emberrel annyira erkölcstelen életet folytat, nappal és éjjel kerítésen keresztül hozzá jár, hogy ez tovább nem tűrheti, s ez esetet a tanfelügyelőnek jelentni feli. A tanítónő ezeket saját papjának ajkairól egyszerű földműves nép és publikum előtt hallva, összerokadt, erős szivgörcsöket kapott és csak a rögtöni orvosi segély mentette meg a haláltól, amelybe szegényébe egy hét mulva önként jegyesével neki rohant.

Ez a vád sok volt egy gyöngye nőnek, elbirni, elviselni képtelen volt: alig 23 éves jegyese pedig gyermek megmondolatlan észszel nem tudott mentőszólat, nem talált vigasztaló, megnyugtató hírt hozni az össze-

Éppen ekkor történt, hogy Félixnek a főtávsort néhány napra el kellett hagyni és az ő visszajövetelére előtt Zilla elhagyta Leslie házat és új otthonába ment.

Félix a visszatérte után rögtön meglátogatta Lesliet és őt a kertben találta teddel és a kutyával. A teázó asztal mint rendesen a nagy búkkfa alá volt helyezve, de azt a magos bájos alakot, aki az asztalnál szokott ülni és a teát szervírozni, hiába várta.

Zilát senki sem említette és ő az első látogatása alatt nem akart a leány távolléte felett megjegyzést tenni, de midőn a következő nap előtt és Zilla még mindig nem jelent meg aggodalma és csatlakozása oly nagy volt, hogy nem tudta eltitkolni.

Mert, mióta Zilla visszautasította a szerelmét a helyett, hogy az gyengült volna inkább erőssödött és ehez csak a leány távolléte volt szüksége.

Ebben a pillanatban Félix kész volt bár minő áldozatot elkövetni, ha őt azáltal a sajátjának megtudná nyerni.

Azt a szép szerény teremest, aki szerette őt és még is visszautasította és nem hallgatott rá és nem válaszolt a leveleire. E pillanatban két ilyen levél volt a Lesliené zsebében, melyek a Zilla elmenetele óta érkeztek és ő várta az alkalmat, hogy azokat Félixnek visszaadja.

Végre az ifjú összeszedte a bátorságát, hogy az általa oly régóta kívánt kérdést a gyermekhez intézze.

— Ted, hol van Zilla a te kedves barátnéd? — mondá a gyermeket visszatartva midőn az egy tarka pillangó után akart futni.

— Ted megállt és komolyan nézett rá.

— Zilla elment — mondá.

— Elment!

— Igen — oh, régóta elment és ő sirt, nagyon, nagyon sokat sirt!

(Folyt. következik.)

tört s kaján kézzel szétmarcangolt női becsületre s mindketten közös elhatározással a halált, azt a végső gondolatot választották, amelyben rendesen csak azok keresnek menedéket, akik egymással nem lehetnek.

A hátrahagyott levelek aztán világot vetettek a szegény, zaklatott tanítónő lelki állapotára, aki saját papjáról úgy nyilatkozik, mint irtózatoss oly szörnyetegről, akinek fekete lelkét leirni, tollal ecsetelni, képtelen volt.

Végső közös elhatározással utolsó kívánságuk gyanánt a szomorú kis tanítónő lakás ajtajára azt írták föl végredeletül, hogy: „Geceit — mig mi itt leszünk — ide ne bocsássák be. Temetni pedig pláne nem.”

Lelket megrázó jelenet volt, midőn a hatóság a vőlegény édes atya jelenetében a hullaszemlélt vette föl, hogy a szerencsétlen apa mily elkeseredett hangon tört ki s állta utját Geceinek, aki Dalibor tanítójától körülmenyesen volt értesülve az ajtón felírt kívánságokról s mégis ha az apa utját nem állja, sirba kergetett tanítónőjének az utolsó kívánságát is áthágta volna.

Ime, ez a való leírása a liszikai kettős öngyilkosságnak nem az, hogy a liszikai társadalom pletykája ölte volna meg őket.

A férj és a kedves az új házassági törvényben.

Az új magyar házassági törvényt is illeti, tehát bennünket érdekel az a háboru, a mely francia házassági törvény 298. szakasza ellen készülöben van. Ez a szakasz ugyanis közös, még pedig kiváló jogászok, emberbarátok és szociológusok véleménye szerint, koros gyermeke mind a két törvénynek.

298 §. A házasságtörés okából törvényszékileg kimondott válás esetében a bűnös házafél büntetésével — újabb házasságra nem léphet.

Majdnem szösz szerint ugyanezt tartalmazza az 1894. XXXI. t.-cz. is, s ez az, a mit száz év óta majdnem szünet nélkül, de eddig eredménytelenül támadtak mindazok, a kik a törvényalkotásban is az első dolgok egyikének a humanitást a tévedések bocsádatát és az emberi jogok tiszteletét hirdetik. Most ujult erővel, s a siker reményével indul meg a harc: Barthón képviselő indítványt adott be a kamarába, hogy a Code civil említett szakaszát egyszerűen töröljék el.

Ez az indítvány a társaságok beszéd-tárgya és a lapok vitázó anyaga ma. Mindenki erről beszél: pro és kontra előre elkeseredett harcok folynak. Ezekben a küzdelmekben érdekes részletek — a melyek elenessenek többséget tekintve — világot vetnek a jövőjére is.

Maga Barthou, az indítványozó a Nouvelle Revue érdekes czikkében szól a témáról. A törvény első formájában, amely a X. év első felében terjesztetett az államtanács elé, két-féle rendelkezés volt: a férjről egy és a feleségről egy. A házasságtörő asszony nem mehet férjhez többé soha, — mondta a tervezet, — a házasságtörő férj ellenben csak szeretőjével nem léphet új házasságra.

Akkor is a terv elleneseinek az volt az álláspontja, hogy örök celibatúra itélni azt, aki megsértette a házasság és a szemérem törvényeit, annyi, mint bűnének folytatására kényszeríteni. A terv védelmezői ellenben szigorú arczczal azt vitatták, hogy az asszony, megsértvén a házasságot, méltatlan arra, hogy abba újra beleeresztessék. Ez a bizalmatlansági szavazat az asszonyok ellen: aki egyszer megtegte, megteszi másszor is. A tervezetből hosszas viták és elkeseredett harcok után faragták a ma is érvényben levő törvényt a X. év fructidorján, 1802. szeptember 9-én, éppen száz évvel ezelőtt, hogy tudniillik mindakét nembeli házasságtörő félnek csak a büntetésével való új házasságot tiltották meg.

Sokan akkor is és ma már majdnem mindenki logikátlannak és erkölcstelennek találta ezt a sántikáló megoldást, amelynek óvja a házasság intézményét, nem engedi meg, hogy a hiba jóvátételéért, s elrendeli, hogy a bűnös asszonyt recidivázzék. Mert hiszen mi módja van az ilyen módon elítélt asszonynak, hogy megrendült társadalmi pozícióját helyreállítsa: csak a férjhezmenés. Igen ám, de a törvény megtiltja neki, hogy férjhezmenjen ahhoz, akit szerets a ki miatt vétkezett. Tehát az asszony, aki már két férfit volt, férjhez megy ... egy szerencsés harmadikhoz. Ami elég erkölcstelen eredménye egy rossz törvénynek.

A szakaszt sok megtámadtatásában gyakran védelmezték azzal, hogy ez a fenyegető rém, ez a tiltó akadály kevesbiteni fogja a rossz házasságok számát. Ellenkezőleg — feleli Barthou — növelni fogja, mert hiszen, mintha csak az asszony csábítójának érdekében készült volna, a kinek még feleségül se lehet, se kell vennie az elcsábított asszonyt, kitől az ura elválik. Mily bohóság! A házasságtörők, a kik kiteszik magukat könnyen a halálnak, hiszen a francia esküdszék állandóan, szokás szerint fölmenti a becsület védelmében gyilkos férjét, ettől a kicsinyes törvénytől fognak visszariadni. Elképzelnek-e önök — folytatja olyan asszonyt, a ki így szól az udvarlójához:

— Hagyjon el, uram, nem hallgatok önre, nem engedek önnek, mert a törvény

megtiltja, hogy ön engen elvegyen, ha a férjem véletlenül meglep bennünket.

Mau és Victor Margueritte, a két kitűnő társ-író ezt mondja a dologról:

— Furcsa egy dolog, a mit ez a törvény prédikál! Eltiltja a jóvátetés egyetlen módját, a helyett, hogy elrendelné azt.

A kamara legközelebb már tárgyalja Barthón javaslatát, amely bő anyagi és erkölcsi megokolással van ellátva. (Érdekes adata például, hogy a francia polgári törvénszékek 1899-ben házasságtörés miatt 1462 párt választottak el a nő, és csak 849-et a férfi hibájából.) Bennünket, magyarokat, azért is érdekel a dolog mert, nem lehetetlen, hogy ha a francia kamara, ami valószínű, elfogadta Barthou javaslatát, ez hatással lesz Európa többi törvényhozására, köztük a miénkre is.

Egyleti élet.

➤

Meghívó a kolozsvári Zene-Conservatorium közgyűlésére. A kolozsvári Zene-Conservatorium i. hó 28-án, vasárnap d. e. 11 órakor tartja saját helyiségében (Király u. 14) ez évi rendes közgyűlést, melynek tárgyai:

- 1.) Titkári jelentés.
- 2.) A pénztárvizsgáló bizottság jelentése.
- 3.) Évi költségvetés megállapítása.
- 4.) Három választmányi terv választása.
- 5.) Esetleges indítványok (írásban előre bejelentendők).

A közgyűlésre a Zene-Conservatorium t. tiszteletbeli, alapító és működő tagjai ezennel tisztelettel meghívjuk.

Kolozsvár, 1902. decz. 22.
gr. Beldi Ákos, elnök. dr. Csengeri János, titkár.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1902 december hó 30-án (kedden) d. u. 4 órakor közgyűlést tart.

IRODALOM.

➤

Erdélyi Múzeum. Az Erdélyi Múzeum legutóbb megjelent füzetébe tartalmaz értekezéseket írtak gr. Kuan Géza — Wesselenyi Miklósról; dr. Rencz János — Petőfi költészetének méltatását és végül dr. Weltner Mór — az Árpád-kori erdélyi vajdák ismeretéhez szolgál genealogiai adatokkal. A gazdag tartalmu irodalmi szemlébe ismertetések írtak Mátrahegyi, Rácz Lajos, Orosz Endre, Görög Ferenc stb. ...

Egyetem czimen havi folyóirat indul meg Kolozsvárt január hóban. A revue-nak czélja lesz — a mint az az előfizetési felhívásban szépen vázolja van — hű és méltó képet nyújtani az ifjúság működéséről. Teret enged hát az ifjúság munkálkodásának. Minden egyes számban lesznek tudományos értekezések különböző szakkörből. Képviselése lesz aztán a szépirodalom is. A diák-revue színvonalának előkelőségéről olyan nevek kezeskednek, mint Kis Mór dr., Ud-ránszky László dr., Schilling Lajos dr., Széchy Károly dr., Fabinyi Rudolf dr. egyetemi tanárok, kik egyrészt munkálkodásukkal gyarapítják a folyóirat gazdag tartalmát, másrészt bírálatukkal tanácsaikkal folyton támogatják. A lap merített papíron nyomul s hogy a magyar ifjúság életéről a külföld is tudomást vehessen a folyóirat végén francia összefoglalás számol be a tartalomról. Az előfizetési ár egy évre 10 korona lesz, félévre 5 korona.

Genealogiai füzetek czimen egy családtörténelmi folyóirat jelent meg, melynek czélja az erdélyi nemes családok történetének összegyűjtése levéltári adatok nyomán. Egyben fölillei a történelmi segéd-tudományokat, u. m. heraldikát, oklevéltant, pecséttant. A decz 22-én megjelent első szám tartalmazza a következő nagyrdeki cikkeket: Nemes és ágak Székelyföldön; Mihály család monografiája; Oskák; Oklevéltár és a nagyon érdekes és változatos Nyilvántartás czimű állandó rovat. A folyóirat havonta jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 8 k. A szerkesztőség: Kolozsvárt, Boeska-utca 9. sz. alatt van.

SZINHÁZ.

➤

Szerdán, karácsony előestéjén nem lesz előadás.

Karácsonyi álom. Gárdonyi Géza betlehemes játéka csütörtökön este kerül színre harmadszor.

A piros bugyelláris-t, Csepregyhi kitűnő népművész adják csütörtökön délután.

Bilkei Irénről, ki a kolozsvári nemzeti színházban is két ízben volt tagja egyik n.-várad lap a következőket írja:

A Szilgetyi színház miniatűr szubrett énekesnője, Bilkey Irén kisasszony elutazott Nagyváradra. A kisasszony a hideg színházban meghűlt s ágyban fekvő beteg lett. Somogyi Károly szinagazgató Edelmann Menyhért dr. színházi orvost küldte a beteg énekesnőhöz, aki reumatikus bántalmakról panaszkodott. Edelmann dr. nem tudta a bajt határozottan konstataálni, de nem váltat felelősséget magára, az esetben, ha a kisasszonyt felépésre készítetik. Bilkey Irén ezután két napi szabadságot kért a szinagazgatótól, hogy egy budapesti orvossal megvizitáltassa magát. A művésznő péntek délen el is utazott Nagyváradra s batorait is maga után küldte Budapestre.

KOLOZSVÁR, Wesselenyi Miklós-utca 5. sz. Telefon 479.

NAGY-VÁRAD, Zöldfa-utca. Telefon 374.

...

...

...

...

Holnap kezdetét veszi a Karácsonyi Vásár

...

...

...

...

== küld a kiadóhivatal.

és asztalterítők függönyök és még sok itt fel nem sorolható czikkék, — szíves pártfogásokat kéri

teljes tisztelettel
Spirer J. és Társa
 Wesselényi Miklós és Szén-utca 21.

Koronás áruháza!